

بىر ايكى ستۇز

باشقىلارنى كىمى اوشبۇرسالە منىڭدە تىكرار تىكرار باصمەسىنى كۆرۈنۈپ بولدى.
خىر خولارمۇ تىجىرىيەلى معلم قىزداشلىرىدىن آلدېغىم تىبىيە واغطارلار مۇجىنچە
بۇرسالەمنى دە اولىكى طىبىسىنە قاراغاندە بايتاق اوزگارتوب، آرتقۇلۇرىنى
توشروب كىملىرىنى آرتىروب اقدارمىن كىلىدىكى قىزداشلىرىمىن ايتىم.
ادە ايتىلمىش آيات واحادىت شىرىقەدن بالالار كوتارە آلماسىق آغىر
بولغانلىرىنى توشروب قالدردىم، ياكە تۇركىچە اولارق حاصل مەنالىرىنى غەنە
سويلەدىم، ياكە بونىڭ ايچون قرآن كرىم دە فلان سورەدە فلان آيتدە دللىلدر
دىوب اوزو ايله اكتفا قىلدىم. بۇ كىمى طوغرىلار دە، اكر طلبە كوتارورك
ايسە، معلم ائندى اوزى، كورساتلىگان اورونلاردىن دللىللىرىنى كىتورور
ومەنالىرىنى سويلەر دىوب غىرتلو معلم ائندىلارنىڭ اختیارىنە قويدىم.
بىرىنچى، ايكىنچى قىسىملىرىدە كىمى بۇ قىسىملىرىدە آخىرىنە امتىحان غەمەسى
سؤاللىرىنى علاوه ايتىم. بۇ معلم ائندى امتىحان وقتىدە سؤاللار دە قويلغان
رقملىردىن بىرىنچى بازوب تىوشلى مىقدارى ياپراقلار باصار، طلبە ممتحنلىرى
قارشوسىنە كىلۇب اوطورغاندىن سوكرە مذكور ياپراقلىرىنى شا كىردلەرگە طاراتوق
وظىفەسىنى، ممتحنلىردىن بىرى اوستىنە آلور وشا كىردلەرگە طاراتور. سوكرە بىرىنچى
رقم قايىسى شا كىردگە چىققاندر معلم ائندى شوندىن باشلاپ صرەسنىچە سؤال ايتەر.
بويلە امتىحان غايت تىرتىبلى، طىكلاپ طور وچىلەر ايچون لذتلى بولا چىقىدىن

باشقه بر صورالعمان نرسه ايکنچی شاگرددن صورالماو هم آی های معلم افندی
هر شاگرددن بلگان یرنده نکنه صورامیمی ایسکان؟ دیگان سوؤ ظنغه یول
قالدرماو کبی فائده لری ده باردر .

معلم وقتنده اوزم شول طرزده امتحان قیلا ایبم، امتحانده حاضر اولانلر
تحسین قیلولرندن باشقه، امتحان ایچون حاضر له دیکم سوؤاللر نی کوچروب
آلالر ایدی .
وبالله التوفیق

ح. زبیری

ح. زبیری.

مکاتب ابتدائیه کتابلرینک علم حال قسمندن

مَعْلَمِ الْعِبْرَاتِ

اوچنچی قسم

نوامی: یعنی حرام، مکروه، مفسد بولغان عمللرنی بیان ایتوب
آنلردن صافلانو طریقینی اوگرهتهدر.

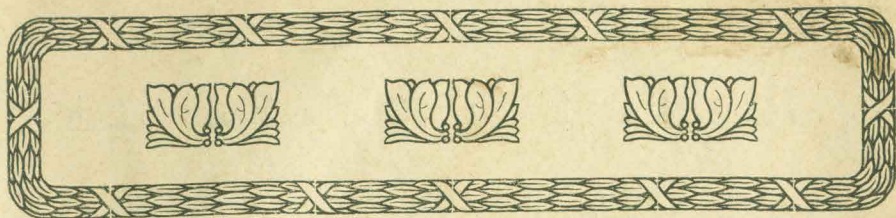

ناشری:

صبح کتبخانهسی

قزان، اوفا.

توزه تیلوب دورتنچی مرتبه باصلدی.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تعريف الكتاب

بو رساله معلم العبادات كتابينك او چونچي قسيمدر (معلم العبادات) ديمك
الله تعالى گه قئلق قیلولرني او گرانوچي ديمك در. الله تعالى گه قئلق قیلو اوامر گه
دائمه چیلوق قیلوب نواھیدن صاقلانو برله حاصل بولادر.

اوامر: فرض، واجب، سنت مستحب بولغان عمللردر گه؛ تعريفلری هم
عمللری برنچی، ایکنچی قسملرده تاماميله بیان ایتلمشدر. (۱)

نواھی: جناب حق طیغان (قیلماسقه قوشقان) اشلردر، یعنی حرام، مکروه،
مفسد بولغان عمللردر گه بو کتاب آنلرني هم آنلردن صاقلانونی او گرانته چکدر.
شونک ایچون بو کتاب دورت بابغه آیروب ترتیب ایتلمشدر.

برنچی باب محرمات یعنی حرام بولغان عمللر بیاننده، ایکنچی باب
مکروهات بیاننده، اوچنچی باب مفسدات و مباحات بیاننده، دورتنچی باب
احکام شرائع بیاننده.

برنچی باب حرام اشلر بیاننده

حرام شوندا این عمللر گه آنی قیلودن الله تعالى طیغان بولوننده هیچ بر شك

(۱) بو طوغری ده معلم افندی آنلرني بار چه سن یا گادن صوراب، قناعته نور لك
جواب آلووی، اگر بلمز ایسه لر قایتوب قار اولریله امر ایتووی برنچی شرطدر.

يوقىدر. حرامنى قوبىغان كىشى زور ثوابلى بولوب، قىلغان كىشى ايچون جهنم عذابى بولاچاقىدر. حلالگه صاناغان كىشى بالاتفاق دىنسىزدر.

۱ — فرض، واجب بولغان عمللرنى قىلمازىسزلىق

يعنى نماز او قوماو، روزه طوتماو، زكات بىرمهو، قربان چالماو، عشر بىرمهو كىيلر، فرضلىق يالايسه واجب لغى مثبت بولغان اشلرنى قىلماو حرام اشدر.

۲ — الجهل = نادانلىق

يعنى بلنووى شرعا واجب بولغان اشلرنى، بلماو چىلكىدر. بونك كىرسى علم در، علم بلو ديگان سوز، علم ايسه هر مسلمان ايچون فرض عين بر عملدر. بولاي بولغاچ بلماو، بلوگه طارشماو فرضنى ترك قىلو بولا، فرضنى ترك قىلو حرام در. علم حقنده رسول اكرم حضرتلرى: (طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَمُسْلِمَةٍ) (اطلبوا العلم من المهد الى اللحد) ديه بىور مشدر. اولكى حديث نك معناسى: (علم استامك فرض هر مسلمان ايرگه وهر مسلمان خاتونغه). ايكنچى سينك معناسى: (علمنى استاگز بيشكن آلوب لحدكه قدر، يعنى لحدكه كرگانچه) ديمكىدر.

۳ — الشرك بالله

يعنى الله تبارك و تعالىگه شرکه قاطو، بو اش اشدر حرام هم ايمان سزلىق در. بو دغى نادانلىق دن كيلور، چونكه عالم كىشى البته الله تبارك و تعالىنى تمام صفت لربله طانوب وهر فايوسين آچق دليل لريله بلور، برلكينه وبارلقينه چن كوكليله اعتقاد ايتهر.

بو خصوصه الله تبارك وتعالى: (إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ) ديه بیور مشدر. معناسی: (درستناکده الله تعالی عفو ایتمز شرکت فاتمقنی اول اللهغه، وشرکدن باشقه سینى تلاگان کشیسندن عفو ایتمز) دیمکدر.

٤ — عقوق الوالدين

یعنی آتا و آنانی رنجتمک، آنلره عاصی بولمق، کیراک قول برله و کیراک ایمان سوز، و چتق یوز برله بولسون شرعا حرام هم اوزینک دنیا و آخرت خوارلقده قالووینه سبدر؛ چونکه الله تبارک و تعالی گه گناهلی بولدقده الله تعالی اوزی عفو قیلووی ده احتمال، اما آتا و آنانی رنجتو آلاى توگل، حتی آنک جزاسی دنیا ده وقتده ده کیله باشلایدر؛ آخرتده ده الوغ جزا و بیوک بر بختسزک بولا چاغی قرآن برله مثبت در.

آنک ایچون آتا و آنانی رعایه قیلمق، آنلرغه هر وقت ایزگولیکده بولمق فرض ایدوکی قرآن برله ده بیان ایتمه مشدر. (بنی اسرائیل سوره سنه ٣٣ نچی آیه).

٥ — عقوق الاستاذ

یعنی استاذ و خلفه لرنی رنجیتهک، آتا آنانی رنجیتمک کبی دخی بیک زور گناه و حرام فعلدر. کشینک چن بختسز لکینه و آبرویسن بولوب قالووینه سبدر. بزلرنی ضالتمدن یعنی فارانغولقدن قوتقارغوچی، دین و ایمان اوگرانکوچی، دنیا ده آخرتده راحتکه و سعادتکه ایرشو و مزگه سبب بولغوچی استاذ و خلفه لر مزدر.

۶ - قَطْعُ الرَّحِمِ

یعنی نکاحی حلال بولماغان یا قن فرداشرینه زیارت قیلونی کیسمک هم آنلر ایله بیزشمک، چونکه آنلر ایله دوستانه بولمق و آنلری زیارت قیلمق فرض عین بر اشدر (سوره نساء آیه ۱ -).

۷ - الْأَمْرُ بِالْمَنْكِرِ، النَّهْيُ عَنِ الْمَعْرُوفِ

یعنی کشنی یمان اشکه قوشو، شرعا ممنوع بولغان اشلرنی قیلورغه قزقدرو هم آنلرنی حلال و کورکام اش ایتوب کورساتو و شرعا فرض و ممدوح بولغان اشلردن طیپودر، بو ایسه غایت حرام والوغ گناهدر، بلکه قطعاً حرام اشنی حلال صایمق ایمانسزلقنی موجبدر. قرآن الکریمده (تأمرون بالمعروف و تنهون عن المنکر) کیلمشدر، معناسی: (ایزگو اش ایله امر ایتوب فاحش و یاراماز اشلردن طیپارسز) دیمکدر. ایهدی امر بالمنکر فرضنی ترک بولا فرضنی ترک ایسه حرامدر.

۸ - الْيَمِينُ الْغَمُوسِ

یعنی بلوب یاالغانغه آنط ایتمک بولغان اشنی بولمادی، کورماگاننی کوردی دیوب آنط ایتو کبی، اشد حرام و ایگ منموم بر صفتدر. براونگ فائدهسی ایچون آنط یاخود بر مسلماننی الوغ جزادن قوتقارام دیوب یاالغانغه آنط ایتولر هر قایوسی چن حرام والله تعالی ننگ اسم شریفین تخفیف بولادر.

شولایوق بر حرام اشنی قیلورغه یمین (آنط) ایتمک دخی حرامدر: مثلا آنا آناسینی رنجوتوگه، یا که بر مسلمان ننگ مالینی آلوغه، یا که باشقه چه قیلمقغه، یا بر مسلمان ننگ قانینی توگو و اولتر و گه آنط ایتمک کبیلر حرامدر.

ضرورت بولوب حرام اشكه آنط ايتولسه اوز اوزینی حانث قیلوب یمینندن چغو و کفارت بیرو واجبدر .

۹ — الْأَسْرَافُ

یعنی قولده بولغان مالنی کیرا کماز بر لرگه و شریعت بیور ماغان اورنلرغه طاراتو وارهم ایتودر ، کیرهک شریعت جهتندن و کیرهک عقلا بولسون هیچده اوغشاماغان ناچار بر اشدر ؛ چونکه قولده بولغان مالنی طاراتووی بیک جینگل بولسهده طا بووی ، یا ایسه قولدن چقاندن صوگره ینه دن کرتووی بیک آغردر ، صوگهی بیک یمان و کوب بلالرغه دوچار بولوغه سببدر .

آنک ایچون دنیا ، آخرت ننگ ایگن لکیدر ، دنیا ده وقت آخرت ایچون یاخشی آزق حاضر لرگه ده ممکن ، یمان آزق حاضر لرگه ده ممکن ، اما یاخشی آزق حاضر لاو ایچون علم هم حلال مال برنجی شرطلردندر .

علم درستلاب عبادت قیلوغه ، غیر یلرگه فائده کیتور وگه ؛ بلما گانلرنی اوگراتوگه کیرا کلی بولغان کبی ، مالده واجب و نفل صدقه لر بیروب ، کوب انعام واحسان قیلوب دین و ملت مزنگ آلفه کیتمکینه کوب اعانه لر قیلوب زور ثواب والله تعالی قارشوسنده الوغ در جه لر آلوغه یاردملیدر . بونک ایچون درکه مالنی کیرا کماز اورنلرغه طاراتودن قرآن الکریمده منع ایتلمشدر . (سوره بنی اسرائیل آیه — ۲۶ — ۲۷)

۱۰ — الْبَخْلُ

یعنی مالنی طوتا بلهم ، برده اسراف قیلیم دیوب کیراک اورنلرندنده قصو دولتینه موافق در جهده اهل اولادینه نفقه بهرماز ، فقیر و مسکین لر یاردم قیلماو ، دین و ملت ایچون فائده لی بر اشنی قیلوده صارانلانو بخل لئامت ناملرنده در ، قبیح و حرام بر صفتدر ؛ بوند ای آدم لر بخیل ولئیم دیوب ایتوله در .

۱۱ - الْمِنَّةُ

يعنى بىرگان صدقه لارنى وقيلغان اعانه و ياردملرىنى كىشىنىڭ بيتىنە بەرمك، مېن سىنى شول بلادن قوتقاردم، سىڭا شوندا مېن ايزگولك قىلدم، وشول قدر صدقه بېردم ديوب آيتو منت نامندەدر.
بو صفت چن احمق و ايشاكلك هم قبيح و حرام بر اشدر.

۱۲ - الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ

ايسرتكىچ هم اوطوش اويونى اويىناو اشدر حرام و حسابسىز ضررلى اشدر. هر تورلى خلق و هر بر دين و ملت فارشونده ده بو اشرا ايڭ قبيح و ايڭ صوڭ يمان فعل لردندر.

ايسرتكىچ هر نوعسى حرام، آزى كوبي برابردر، كيراك بر طامچى غنه بولسون همان حرام و گناه كېىرهدر، آلاى بولاي ديوب كورساتلىگان توجيهاتلر هر قايموسى نجىسىنى خمر برله يوو قېلىندىن بولغان بوشن لقرديلردر.

آنڭ ايجون پيغمبر صلى الله عليه وسلم (كُلُّ مَسْكُورٍ خَمْرٌ وَكُلُّ خَمْرٍ حَرَامٌ)

ديه بيورمشدر، يعنى هر ايسرتكوچى خمر و هر خمر حرام ديمك اولور. دخی

(مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ خَرَجَ نَوْرَ الْإِيمَانِ مِنْ جَوْفِهِ) ديه بيورمشدر،

معناسى: (بر من خمر اچسه اچندن ايمان نوري چغار) ديمك اولور.

(ميسر = اوطوش اويون) هم حرامدر، كيراك كارته برله، كيراك آقچه

چويوب، كيراك بېلىيار ديگان شار اويونى برله، كيراك بالالار اويونى طورغان حيوان سوياكلرى برله بولسون، كيراك آزغنه اوطوشدىن بولسه ده مطلقا حرام و گناه كېىره دندر، حرامقلرى قرآن ايله مثبتدر (سورة مائده آية — ۹۲).

چونکه خمر ایچارگه، اوپوش اوینارغه قزقدردن شیطاننڭ عرضی بنه لرنڭ آراسینه دشمنلق هم انفاقسزلق صالو و آنلرنی عبادتدن = نمازدن طپودر. شولوق سوره آیه — ۹۳).

و بو خمر دیگان نرسه نڭ یاخودنی برله بولسه ده ایسر ونڭ سلامتک ایچونه ضرری بیک کوبدر. صیوق نرسه نیکنه اچوب ایسر و حرام دیوب آنگلانماسون قوری بولغان نرسه لرنی استعمال ایتوب ایسروده حرامدر: تل آستینه واق تماکی صالو، افیون قابو، بورونغه واق تماکی طارتو کبی اشلرده حرامدر.

۱۳ — اَكْلُ مَيْتَةٍ وَ لَحْمِ خَنْزِيرٍ

اولا کسه ایتی، یا ایسه شریعتجه بوغازلانماغان حیوانلرنڭ ایتینی آشامق، یا ایسه ایتی درست توگل حیوانلرنڭ ایتین، یاخود دوگنز ایتی آشامق هر قایوسی حرام و قرآن ایله بیان ایتلمشاردر (۱). (سوره مائده ده ۵ نجی آیه)

وَسَوَاءٌ لَّكَ مَا كَلَّمْتَهُمْ بِهَا مَا لَمْ يَكُن لَكَ بِنُفْسِكُمْ عَلَيْكُمْ كَيْدٌ يُغْتَابُونَ (سوره مائده ده ۵۷ آیه)

(حَرَمَتْ عَلَيْكُمْ الْمَيْتَةَ وَالْدَّمَ وَاللَّحْمَ الْخَنْزِيرِ وَمَا أَهَلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ)

دیه بیورلمشدر؛ معنای شریفی بویله درکه: (حرام قیلندی سرگه اولا کسه، قان هم دوگنز ایتی دخی الله تعالی نڭ اسمینه باشقهنی ذکر ایتلوب صویلغان حیوان) دیمکدر. اولا کسه و لحم خنزیر نجسلیکی ایچون حرامدر، چونکه هر بر نجس نرسه نی استعمال هم آشاو و ایچو مطلقا حرامدر.

۱۴ — اَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ

یعنی یتیملرنڭ (آناسی وفات بولغان بالالرنڭ آتالرندن قالغان ماللرنی ارم اینمک، یا ایسه اوز کیرا کینه طوتوب بترمک اشد حرامدر، حراملیقی قرآنده

(۱) شریعتجه بوغازلاو طریق و ایتی حلال بولماغان حیوانلرنی و نجس نرسه لرنی هم نجاستدن پا کلانو طریق دور تنجی باب ده، احکام الشرائعده بیان ایتوله چکدر.

بىك كۆب يردە بيان اينلمشدر؛ جەلدن برى (ان الذين ياكلون
 اموال اليتيمى ظلماً انما ياكلون في بطونهم ناراً وسيصلون
 سغيراً) سورە نساء آيە ۹. معناسى: (تحقيق يتيمى مالن ظلم ايله آساغان
 كشيلىر، آشارلىر آنلىر ايچلىرىنە اوطنى، واول ظالملىرى تىزدن جەنمگە ايرشورلىرى)
 ديمكىدر. دغى يتيم نك مالين بىتروگنە توگلى آنى رنجتودە حرامدر والضحى
 سورەسندە (فاما اليتيم فلا تقهر) بيورلمشدر؛ بس (سن يتيم لرگە قهر
 ايلامە آنلىرى خورلامە) ديمكى اولور.

۱۵ — حرام بولغان وصيت

يعنى براو وفاتندن سوڭرە وارثلىرىڭ بعضيسين مالدىن محروم قىلو ايچون
 مالنى بعضيسينه گنە خاصلاب وصيت ايتەر، يا ايسە بورچى بولماي طوروب
 براوگە شول قدر بورچم بار آنى بيورورسىز ديوب اقرار ايتەر، يا ايسە براودن
 آلاسمنى آلم ديوب آلماغانى حالده اقرار ايتەر، يا ايسە مالينك اوچدىن
 برندن آرتقى ايله وصيت قىلور، اگر بو اشلىر مالنى ورثەدن منع نيتى ايله
 بولورسە بارچەسى حرامدر، وصيت ايتوچى الوغ گناھلى بولور، آنك ايچون
 وصيت ايتوچينك قىلغان اقرارلىرى بارچەسى طونولادر.

۱۶ — اكل الربوا

صاتو آلودە وافع بولا طورغان پر اشدرکه اشدر حرام وچن بحتسزلك گە
 سببدر. ربا شولە روسچە بولورکه جنسى بر بولغان نرسە، بر ياغى كو براك
 بولغانى حالده، قارا قارشى آلماشدرلور. مثلا اون بوط آرشغە قارشى اون ايكى
 بوط آرش آلو، اون ايكى بوط بغدادىغە قارشى اون ايكى بوط يارم آلو كيبلىدر.

کیراک آزغنه بولسه ده بر طرفی آرتق بولدیسه ر با بولور، اگر برسی یاخشیراق وبری ناچار راق بولسه ده آرتق بیرشو درست بولماز، ر باده یاخشیلق یمانلق اعتبار ایتلمیدر.

بونک حراملغی (وَاحِلَ اللّٰهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا) آیه کریمه سی

ایله مثبتدر. دخی حدیث (درهم ر با یا کله الر جل و هو یعلم اشد

مِن سِتَّةٍ وَثَلَاثِينَ زَنِيَةً) معناسی: (ربادن بولغان بر درهم، کشی آنی بل

طور وب آشار، بو اوطوز آلتی کره زنادن ده یمانراق در) دیمک اولور. دخی

(لَعَنَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَكِلَ الرِّبَا وَمُوكِلَهُ

وَكَاتِبَهُ وَشَاهِدِيهِ وَقَالَ هُمْ سَوَاءٌ) معناسی: (رسول الله صلى الله عليه

وسلم لعنت قیلدی ر با آشاو چیغه و آشاتو چیغه دخی ر باده یازو چیغه هم ایکی

شاهدینه آنلر هر قایوسی بوا برلدر) دیدی.

۱۷ — الزنا

زنا، حرام و گناه کبیره، کفر لکن آزغنه توبان بولغان قباعت بر فعلدر.

کیراک شریعت اسلامیه جهتندن و کیراک نظام و قانون نظرندن مطلقا ممنوع بولغان اشد. چونکه بو زنا دیگان نرسه فقیر لکنی کیتوره در، هم آدمک یوزندن

نورین آلوب چیرکین بر قیافت که آلماشدر و وی معلوم در، شونک ایچونده (الزنا والغنایا جمعان) دیمشلدر یعنی زنا هم بایلق بری آخر یله جیولماسلر دیمک در.

زنانک حراملغی قرآن الکریم ده قطعی اولارق بیان ایتلمشدر. (سوره

بنی اسرائیل آیه — ۳۲). و بو زنا ایتوچیلر ایچون، اگر عمر لرنده بر

مرتبه نكاح كورماگان بولسه لر، زنا فيلولارى تحقيقات بلسه قران الكريم ده هر ايكي سينه يوز مرتبه قامچى صوغو ايله امر ايتهدر. واگر عمرنك بر مرتبه نكاح صحیح ايله نكاح كيچكان آدم زنا ايدرسه رجم يعنى طاش برله آتوب اولترلورگه حکم ايتلمشدر.

۱۸ — قَذْفُ بِالزَّانَا^{۱۳}

يعنى زنا فيلولوى حق بولماغان كشيىنى زناچى ديوب سوكمك، بوهم حرام وهیچ بروقت كيچورلمى طورغان الوغ گناهدر. اكر بر كشى عفيفه خاتوننى سين زناچى ديوب سوكمه، سوكره اثبات قیلا آلماسه قران عظیم ده نور سوره سينك ۴ نچى آيت جليله سينك قوشووى بوينچه اول كمسه نى حد لازم بولادر.

۱۹ — الْبُهْتَانُ وَالْاِفْتِرَاءُ^{۱۴}

بهتان براوگه هيچمه يوقنى يعنى قیاماغان اشنى قیلدى، يا ايسه اول شونداين اش قیلا ديوب يالا يابودر، بوهم حرام وكشيگه بيك زور ظالمق فيلودر. **افتراء:** بوهم بهتان كبی بر قبیح صفتدر كه براوگه سن شونداي اش قیلاسن، يا ايسه سن شونداي سوز ايتدك ديوب يالغانلاودر. دخى بر كمسه الله تعالى شول اشنى حلال قیلدى ديوب حرام اشنى يالغانلاسه بوهم الله تعالى گه افترا بولادر، يا ايسه بر سوزنى پیغمبر عليه السلام سوزى يعنى حدیث ديوب ايتسه بو، پیغمبر عليه السلام غه افترا بولادر، بونلر بيك الوغ گناهدر و دليل قطعی برله حرامقلارى اثبات ايتلمشدر.

۲۰ — السُّوْءُ بِالظَّنِّ وَالتَّجَسُّسِ^{۱۵}

سوء ظن يعنى مسلمان آدمك اشنى يامانلقغه يوراو، هيچ بر دليلسن

ياوز گمان قیلو فرضا: اول شونداين اورنغه کیتکاندر، آنلرغه فلان کشىلر کىلدیلر، شونداي اش قىلاچاق بولا طورغانلردر ديوب هر وقت کشىنك اشن تىکشروب ياوزلق بوله حکم ايتوب طورو سو ظن نامنده بولوب اشد حرام و اخلاق ذميه نك باشى در.

تجسس: دخی سوء ظن کبی حرام بر اشدر کشىنك عیبين بلورگه طرشمق و آنك عیبلرين ازلامك تجسس نامنده در، بونلرنك حراملقى هم قرآن کریم ایله ثابت در (سوره حجرات آیه — ۱۲)

سوء ظن نك ضدی حسن ظن یعنی کورکام اوی کشىنك هر بر اشين ياخشىبلقغه يوراودرکه، اسلامیت جهتندن بيك کورکام و هر کم ايچون تيوشلى بر صفتدر، اخلاق حميده نك باشى و هر کم ایله دوستانه و محبانه اولمق ايچون بونچى قورالدر.

۲۱ — السب والغیبة

سب یعنی کشىنى سوگو، يمان سوزلر ايتوب حقارت قیلو چن احوق لق و اخلافسزلق بر صفت بولوب حراملقى حديث شريف ایله مثبت در، پیغمبر عليه السلام (سباب المسلم فسوق) ديمشدر، مسلمان کمسنى سوکک فاسق لق اولور ديمک اولور. دخی کشىدن کولمک آنك عیبلرين ايتوب مسقلاماق حرام در، بونی استهزا ديورلر، بونك حراملقى آیت ایله مثبت در (سوره حجرات آیه — ۱۱).

غیبة: برهونی آرتنده سوکک هم عیبلرين سويلاب و آنی تىکشروب يورمک در، بوييگراکده يمان صفت در، بونداي آدمنك هيچ کم آلدنده قدری بولماس، هر کم بوندن نفرتلانور، قطعى حرام بر اشدر. بو خصوصده نه له فی قدر حديث و آیت ار وارد اولمشدر.

۲۲ - النَّمِيمَةُ وَالنِّفَاقُ

نہامت یعنی کشیلر آراسندہ سوز یورتک تیگی کشی سینک حقتکہ شولای دیدی، بوکشی سیکا شولای قیلورغہ کلی ایکان دیگان کبی اشلردہ بولو نامچیلیق در، ایٹ قباہت بر صفتدر کشینک قدرین و آبروین کیتارہ طورغان بوزوق و حراملغی قرآن ایله مثبت بر اشدر.

نفاق: دخی نہیمہ قبیلندن بولغان قبیح بر فعلدرکہ ایکی یوزلی بولوغہ ایتورلر. مثلا بر کشی یانینہ بارغاچ اول کشی اوکغاینہ طوروب آناغہ موافق بولغان روشچہ سوزلاشور، ایکنچیسسی یانینہ بارغاچ شولای آنک استادیکنچہ سویلاشور، بوندای آدمنی منافق دیوب ایتورلر؛ بوشونداین حرام اشدرکہ منافق لر حقتکہ قرآن الکریمده مخصوص بر سورہ باردر و بو خصوصہ وارد اولان حدیث لردہ کوبدر، جمله دن بری (مَنْ كَانَ لَهُ وَجْهَانِ فِي الدُّنْيَا كَانَ لَهُ لِسَانَانِ فِي الْآخِرَةِ) در، معناسی: (برکمسہ ننگ دنیادہ ایکی یوزی بولسہ آخرتدہ ایکی تلی بولور) دیمکدر.

۲۳ - الْكَذِبُ

یعنی یالغان سویلاوخلقلرنک ایٹ یمان و کشینک قدری ودرجہ سی کیتوگہ سبب بولغان اشلرنک ایٹ برنچسی یالغانچیلیق در؛ بر آدمنک برگنہ یالغان سوزی سیزلسہ آنک مک درست سوزیندہ اعتبار قیلیمیلر، آنک سوزی بولسہ اعتبار یوق دیوب بر برسینہ عبرت ایتوب کورسانوشہ لر، حراملغی حدیث شریف برله مثبتدر (الْكَاذِبُ عَدُوُّ اللَّهِ) دیولمش یعنی یالغانچی اللہنک دشمنی دیمک اولور.

بونڭ ضدى صداقت يعنى هر اشده و سوزده طوغرى بولمق در، بو بىك كوركام صفت و فرض بر اشدر، طوغرى كهسهنى هر كم سوهر و هر كم آنارغه انابت ايتهر، الوغلىر آلدنده قدرلى و درجهلى بولور، قيامت كوننده الوغ در جهلرگه نائل بولور.

۲۴ — الشَّمَاتَةُ

يعنى براوگه ضرر، بلا و قضا كيلووينه شادلانمق، آنارغه كو بدن شولاي كيراك ايدى چاقغنه ديوب قوانوب يورمك در؛ بو بىك منموم بر صفت، حرام بر فعل و چن احمق لى در، بونڭ ضدى نصيحت در. يعنى مسلمان آدمڭ اشى آلغنه كيتوگه قوانمق هم آنڭ دولتى آرتوون تلامك، اوزڭ سويگان نرسهنى مسلمان قرداشيكده سويكم و تلامك، اوزڭ سويماگان و تلاماگان نرسهنى مسلمان قرداش ايچونده سويماوسزلك در، و بو كوركام صفت هم فرض بر اشدر، آنڭ ايچون پيغمبر صلى الله عليه وسلم (لَا يَأْتِيَنَّ مِنْ أُمَّكُمُ حَتَّى

يَحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يَحِبُّ لِنَفْسِهِ) ديوب بيورمشدر، معناسى: (سزڭ براوگز مؤمن بولماز اوزينه سويگان نرسهنى مسلمان قرداشينه سويگانگه قدر) ديمكدر. دغى (مَنْ مَشَى فِي عَوْنِ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ وَ مَنْفَعْتَهُ فَلَهُ ثَوَابٌ

الْمُجَاهِدِينَ) حديث شريفى مرويدر. معناسى: (بو كهسه مسلمان قرداشينڭ فائده سنده و ياردمنده يورسه بونارغه مجاهدينڭ ثوابى) ديمكدر. مجاهدين دين صوغشينه بارغان كشيپلردر.

دغى (وَاللَّهُ فِي عَوْنِ الْعَبْدِ مَا كَانَ الْعَبْدُ فِي عَوْنِ أَخِيهِ) حديث شريف. معناسى: (الله قلىنڭ ياردمنده بولور، قل مسلمان قرداشينڭ ياردمنده بولغان زمانده) ديمكدر.

۲۵ - الْحَسَدُ

حسد يعنى كونلاشمك مثلا برونك مالين، يا ايسه درجه سين آندن كو بسنمك در. بو بىك يمان حرام صفتدر، بوندای آدم حاسد ديوب ايتوله در، آنلر نى درجه كونلشسه لرده اول كشينك مالينه يا ايسه الله تعالى نك رهمتيله بىرلىگان درجه وقدرينه اصلا ضرر كيتوره آلماسلر؛ فقط اوزلرى ايچون عمرلك بر مرض چير بولور، چونكه حسدى كهمسه هر وقت قابغوده و اچندن يوقنى فرض قىلوب كوندن كون كى بوده بولور؛ اوزنده بولغان قدرينك راعتينده كوره آلماز. الله تعالى نك وبارچه آدمارنك دشمنى بولور، حاسد كهمسه شول قدر ياوز وقباحت كشىدر كه؛ آنلر نك ياوزلقندن صغوبله الله تعالى پيغمبر صلى الله عليه وسلم كه امر ايلادىكى سورة فلق ده بيان ايتامشدر. و بو حسد جميع حرام اشلر نك و اخلاق ذميه نك باشيدر، چونكه بر كهمسه حسدى اولسه آنارده شماته، نيميه، نفاق، غيبت، سب، بهتان و افترا كى اشلر نك بولوى لازمدر، زيرا آنلر جمله سى حاسدنك درتين باصده طورغان صفتلدر، فلان كهمسه بىگراك ياخشى ساتو ايتيه بزده يوق، فلان نك آطى بىگراك ياخشى هاى اولسه ايدى، اول كهمسه بىگراك زور يورط صالدى هاى بر ضرر كپلسه ايدى ديگان كى سوزلر هر قايوسى حسدن ايتولمشلردر. بو خصوصه پيغمبر عليه السلام (الحاسد لا يدخل الجنة) ديمشدر؛ حسدى جنتكه كرماس ديگان سوز.

۲۶ - الْكِبْرُ

كبر اوزين اوزى كشىلردن آرتق كوروب اولوغلانو هولانودر؛ بو ايسه خلقلر نك ايگ يمانى واشد حرام بر صفتدر. ولو بر كهمسه عالم هم الوغ

در جهلی کورکام هم بای ده بولسون همان اوزین اوزی کشیلردن آرتق کورماو تکبرلنماو فرضدر. چونکه الوغلقی الله تعالی گه گنه مخصوص بر صفتدر. کبرلی کهسه نی الله تعالی سومادیکی کبی جمیع آدم رده سوماسلر، آندای آدم نك هیج بر دوستی بولماز، اگر آنارغه بر آفت ایرشسه هیج کم قزغانماز تکبر ایدی دیوب طورورلر. قرآن الکریم ده (^{تَوَّابٌ} ^{رَءُوفٌ} ^{رَحِيمٌ} ^{لَهُ} ^{لَا} ^{يُحِبُّ} ^{الْمُتَكَبِّرِينَ}) دیولمشدر. در سنلکده الله تعالی تکبرلک قیلوچی آدم لرنی سوماز معناسنده در. کبرلی کهسه ابلیس لعین ایله بردر چونکه ابلیس لعین ده مین آدم دن آرتق آنارغه سجده قیلیم دیوب خوارلق و ذلت ده قالمشدر.

کبر نك ضدی تواضع یعنی توبانچیلکلی بولودر، بو بیک کورکام صفت و چن مسلمانلقی در، تواضعلی کهسه اوزین توبان درجه ده کورسه ده الله تعالی آنك درجه سینی کوتارور والله تعالی نك دوستی اولور.

(^{مَنْ} ^{تَوَاضَعَ} ^{لِلَّهِ} ^{رَفَعَهُ} ^{اللَّهُ} ^{تَعَالَى}) حدیث شریفی هم شونی بیان قیلمشدر. یعنی (بر کهسه الله رضالغی ایچون تواضعلی بولسه الله تعالی آنك درجه سین یوقاری قیلور) دیگان سوز.

۲۷ — الرِّيَاءُ

بو سوز نك ترکیجه معناسی اوزین اوزی کورسانودر، اما شریعت ده آخرت عملی برله دنیا فائده سین ازلاوگه ایتوله در؛ مثلا کشی لر بنی تقوی دیوب ایتسونلر دیوب کیوم سالوم و عبادتده ریلانو کبی اشلر باردر؛ زور چالماکیو، اوزون چاپان کیوب کشی آلدنن گل آلفه غنه فاراب طوروب، ایکی سوز نك برنده بسم الله هم سبحان الله دیوب او طرو، کشی یوغنده فرضلرین ادا قیلماسه ده، کشی بار نك نوافل ایله اوغراشو کبی اشلر هر قایوسی ریادر، بوده

حرام و اخلاق ذميه نك الوغسى حتى شرك بالله در جه سنده بولغان گناه كبيره در ،
چونكه رىالى كمسه لر اللهغه عبادت قىلغان بولمىلر ، بلكه كمگه ياخشى بولوب
كورنهسى لرى كيله شوگنا عبادت قىلغان بولورلر ، بوايسه گناه كبائر دندر .

و بو ريانك حراملىقينه (فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ
سَاهَوْنَ الَّذِينَ هُمْ يَرَاءُونَ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ) فَمَنْ
كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ
رَبِّهِ أَحَدًا) آية كريمه لرى دليلدر .

ريانك ضدى اخلاص يعنى قىلا طارغان عبادتلىرى محض الله رضالغى
ايچون و اوستينه فرض بولدىغى ايچون ديوب قىلودر ، هر عبادت ايچون
اخلاص فرضدر عبادتلىرى مقبول بولووى اخلاص غه موقوف در . فرضلىقينه دليل
(وَمَا أَمْرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ هُمِ الْآلَاءُ لِلَّهِ
الدِّينِ الْخَالِصِ) آية جليله لرى ايرور .

۲۸ - قهر السائل

صور اوچىنى ، كيراك صدقه و كيراك بر يמוש بولسون صور اغانين بير ماينچه
انى سوكمك ، آچولانمق قهر السائل نامنده بولوب حرام اش وانسانيت سزلكدر .
چونكه قرآن الكريم ده (وَأَمَّا السَّائِلُ فَلَا تَنْهَرْ) ديه بيورلر مشدر . اما
كونلك تربيده گه قدرتى يتكان كشىنىك يا ايسه اش اشلاب طابارغه قولندن
كيلوردى كشىنىك سؤال قىلووى صورانووى دغى حرام در ، آند بىلرغه بيورده

تيوش توگل، بلکه آنلرنی صورانورغه اوگراتو بولوب ينه گناه اشدر. دخی برتورلی آدملر بولادر، صورانورغه بیلرلر کیتده نی طابقانین صانوب اسراف ایتوب، خمر ایچوبده بتره لر، بوندایلرغه بیر و اصلا تیوش توگل.

۲۹ — الْفَظَاظَةُ

یعنی یاوز خلقلی، قاطی کوکللی و قاطی سوزلی، مهر بانسز شفقتسز بولمقدیر. خلقلرنک اقبی هم حرام و یاراماز عادتدر، بونداین آدمنی بزنگ تلهده (فانسز) و (گرو بیان) دیوب ایته لر. بونک ضدی رحیم و شفقتلی بولمقدیر، بو بیک کورکام صفتدر، کشیگه نه قدر رحیم و شفقت قیلنسه، کشی دن ده شول قدر مرحمت و شفقت کوروب بولادر. چونکه قرآن الکریمده (ان احسنتم احسنتم لانفسکم) دیه بیورلمشدر یعنی ایزکولک قیلساگز اوزگز ایچون بولور دیمکدر.

رحیم و شفقتلی بولو بیک تیوشلیدر، زیرا پیغمبر صلی الله علیه وسلم (خیر الناس من ینفع الناس) دیمشدر، معناسی: (آدمارنک ایزگورا کی آدملرگه فائده کیتورگانی دیمکدر.

۳۰ — اَلدَّعَاءُ عَلٰی اَحَدٍ

یعنی برکمهسه نک ضررینه دعا قیلوق، یا ایسه برکمهسه نی لعنت قیلوق، بو دخی بیک قباحت بر صفتدر، بن سکا بددعا قیلورمن، سن بنم دعامنی آلمیسک دیگان کبی سوزلر چن دیوانه لک و گناهکارلقدیر، چونکه دین اسلامده برکمهسه ضررینه دعا قیلورغه رخصت یوق، اگر بره وگه بیک آچو کیلسهده

آکا توفیق و هدایت و اوزگنی آچولاندرمی طورغان صورتده بولوون الله دن
 سوراب ایزگو دعا قیلو تیوش بولادر. آناغه یمان دعا قیلو برله هیچ بر
 ضرر و اوزگده هیچ بر فائده کیلمی در.

۳۱ - الجزع

یعنی صبرسزلق و هر شده آشغوچیلق دخی الله تعالی نك بیردیکی بلا
 و قضا سینده و کوردیکی محنت و مشقت که آرتق اوفتانو، یورا کنی یاندر و جزع
 نامنده در، اشد حرام اش و چن شیطانلق در. چونکه هر شده و هر طوغریده
 صبرلی بولو فرضدر. (وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ) هم (فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ)
 آیه جلیله لری بوکا دلیلدر.

صبرسزلق برله قیلنغان اش هیچ بر وقت اوکنچکه توشورمی قالدرماز
 و زور گناهللی بولوغه سبب بولور. چونکه حدیث قدسی شول روشجه (مَنْ لَمْ
 يَرْضَ بِقَضَائِي وَلَمْ يَصْبِرْ عَلَيَّ بِلَائِي فَلْيَطْلُبْ رِبَا سَوَائِي)
 معناسی: (بر کسه بنم قضا مه راضی بولماسه، بلامه صبر ایلاماسه بن دن باشقه
 خواجه نی استاسون یعنی رحمتدن سور لکسون) دیهکدر.
 بس بویله اولغاچ صبرسزلقدن و چدامسزلقدن بیک صافلانو لازم بولادر.

۳۲ - وقاحة

یعنی اویاتسز و ادبسز بولو، سوز سویلا گانده قبیح سوزار قوشوب
 سویلاو، شرعا قبیح و مکروه بولغان اشلردن اوبالماو وقاحة نامنده در. بیک یمان
 صفت و حرام اشد (الْفَحْشُ لَيْسَ مِنَ الْإِسْلَامِ) حدیث شریفی بونك
 حراملقینه دلیلدر یعنی اویات اش بوزوق سوزار اسلام دن توگل یعنی شوندا

كهمسه لرم مسلمان ايمان ديمكدر . بونك عكسى حيا يعنى اويانلى وانصافلى بولو
بيك كوركام وتيوشلى بر صفتدر . تيوشليلكى
(الْحَيَاءُ مِنَ الْإِيمَانِ وَالْإِيمَانُ فِي الْجَنَّةِ) حديث شريفى ايله بيان
ايتلگان، معناسى: (اوياطلى بولو ايمانندن، ايمان اهلى جنتده) ديمكدر .

۳۳ — السُّرْقَةُ وَالْخِيَانَةُ

سرقه يعنى اوغر يلقى اوز رختنندن باشقه كشيذك مالين ياشروب آلودر .
كشيذك دنيا و آخرت بختسز و راحتسز بولو وينه سبب بولغان اشلر نك برنجى سيدر .
اگر بر كمسه نك دنيا ده وقت برگنه بولسه ده اوغر يلغى سيزلسه اول كشيذك
هيچ بر قدرى فالميدر ، هر كم بونى اوغرى قاراق ديوب ايتور و آنى هيچ
بر خدمتكه قبول قيلماسلر ، تمام خوارلده فالور . اوغر يلقى بر سيزلگان نك
صوكنده نى قدر طوغرى بولورغه استاسه كده و طوغرى بولسه كده همان بر كم ده
انابت قيلماز . و بونك حراملغينه دليل قرآن الكريم نك (وَلَا يَسْرِقُونَ)
آية جليله لر بدر .

خيانت: دغى اوغراو قيبيلندن بولغان حرام بر اشدر ، لكن خيانت
شول روشچه كه براونك بر نرسه سينه ، يا ايسه بيرگان وصاتارغه قويغان مالينه
قول يابو كى بولور . بو خيانت ديگان نرسه هر طوغرى ده بولادر ؛ مثلا صانو
ايتوده اولچه ونى كيم قيلو ، آرشيننى قسقه قيلو ، يا ايسه ياخشى مالغه ناچار بر
نرسه قوشوب ياخشى مال حسابندن صانو ، يا ايسه اوزيمه شول حق ديوب
يالغانلاب آرتق بها ايله صانو ، يا ايسه شول بهانى بيرديلر ديوب يالغانلاو
كى اشلر همه سى خيانت بولوب وظالملىق درلر .

دغى بر كمسه ، امانت ايتوب بر يرگه آلوب بارورغه ، يا ايسه صاقلارغه

ياخود طونا طور ورغه بيرگان نرسه سينه تيو کبی اشرده امانت غه خيانت بولوب
 اشد حرام و ظالمق در. چونکه قرآن الکریم ده (ان الله يامرکم ان تؤدوا
 الأمانات الى أهلهَا) دیو امانت نی خواجه لرینه طابشر و ايله امر ایتله مشدر.

۳۴ - خَلْفُ الْوَعْدِ

عهد ايله سوز قویشقان اشد عهده نی بوزمق معناسنده در، بو هم حرام
 اش و منافق لقدر، دخی کشینک آبر و یسر و اشانچسز بولو وینه سبب در. حدیث
 شریف هم شونی آکلاتادر: (آیة المنافق ثلاث وان صام و صلى
 وزعم انه مسلم اذا حدث کذب و اذا وعد اخلف و اذا اؤتمن
 خان) معناسی: (منافق نك علامتی اوچدر: گرچه روزه طوتسه، نماز او قوسه
 و اوزینی مسلمان دیوب گمان قیلسه ده، سو بلا گان وقتنده یالغان سویلار،
 وعده قیلغان وقتنده خلافتی قیلور، امین طوتولغان وقتنده خيانت قیلور.

۳۵ - جِدَالٌ

سوز کور اشدرو، سوزم اوستکه چقسون دیوب قچرشو، دین و مذهب هم
 علم طوغر یسندنه مناظره قیلشوب قارشوده غینی اویالتورغه، ملزم ایتوب قالدروب
 اوزینک فضیلتین اظهار ایتارگه طرشو جدال و مناظره نامنده بولوب حرام بر
 فعل و مذموم خلقدر، چونکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم (ان اول ما عهد
 ربی الی و نهانی عنه بعد عبادة الاوثان و شرب الخمر ملاحات

الرَّجَالِ) دیمشدر. معناسی: (درستلکده بنم اوزرمه الله تعالی عهد قیلغان و طلیغان نرسه لرنک اؤلگه یسی، پوطلرغه عبادت قیلودن خمر ایچودن سوکره، آدملر ایله منازغه و مجادله قیلودر.

۳۶ - الطَّيْرَةَ

یعنی شوملانو بر نرسه نی یمانلقغه بوراو، یا ایسه بر اشنی شوناردن در دیوب بلو کبی اشلر طیره نامنه بولوب حرام و گناه کبیره در. مثل ات اوولی بر قضا بولور ایندی، اول قوزغون اوچرادی بو اش خیرسز بولور آخری، اولغه کوکی کیلوب قچقرسه پوزار چغا دیوب ایتو کبی اشلر. دخی بکا شوندا ی قضا بولدی فلان حضرتنک قولین اوپهاگان ایدم شوندن در آخری دیگان کبی سوزار هر قایوسی طیره در. بو بیک یمان اشدر. پیغمبر صلی الله علیه وسلم (الطَّيْرَةَ شَرِكًا) دیمشدر یعنی (شوملانو اللهغه شرکت) در دیمک.

۳۷ - الامن

یعنی بن یاخشی آدم گناه قیلیم، بنده هیچ کمنک حق یوق دیوب الله تعالی نك عذابندن قورقمیچه امن بولو هم گناه کبائر و حرام صفت در. (اَفَامِنُوا لَـهُ لَـمَّا مَكَرَ اللهُ فَلَـيْـمُنُ مَـكْرَ اللهِ اِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ) قول شریفی دلیدر.

۳۸ - الياس من رحمة الله

بن بیک الوغ گناهلیمن بکا الله نك رحمتی اصلا بولماس بن عذابه

كۆرۈم گنە ايندى دىوب اللە تەالى نىڭ رەھمىتىدىن امىد كىمىسودە حرام در . چۈنكى
 اللە تەالى (لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ) يەنى اللە تەالى نىڭ رەھمىتىدىن امىد
 كىمىسە كۆز دىيە بىيورمىشدر .

۳۹ — الْبِدْعَةُ السَّيِّئَةُ

يەنى شىرىعتىگە وسنت رسول كە خلاف بولغان عادىتلر چىغارمىق ، يا ايسە
 آنلرنى قبول قىلمىق حرام بولوب رسول اللەغە ايارماوچىلىك در . چۈنكى قرآن
 الكرىم نىڭ حشر سورەسىندە ۸ نچى آيتىدە (وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ
 وَمَا نَهَاكُمُ عَنْهُ فَانْتَهُوا) دىيە امر ايتلمىشدر . يەنى سىزلىرگە رسول اللە
 كەپتورگانلرنى قبول ايتوب ، اول طىغانلردىن طىولۇڭىز ! دىمىك اولور .

۴۰ — إِظْهَارُ السِّرِّ

يەنى سىر طاراتو ، سويلاب يورو ، كىراك اوزىڭنىكىن بولسەدە حرام
 وكشى سىرى بولسە خىيانت هم كشىگە ظلم در . چۈنكى بوسىرنى طاراتو كۆپ
 قىتتە لىزنىڭ كۆپ كشى لىرايىلە دشمنلاشولارنىڭ باشىدر . پىغەمبەر صلى اللە عليه وسلم :
 (لَا يَحِلُّ لِأَحَدٍ أَنْ يَفْشِيَ عَلَى صَاحِبِهِ مَا يَكْرَهُ) دىيەشدر . يەنى
 ھىچ بىراوگە حلال اېھاس يولد اشىنىڭ ضررىدە ، اول مكرۈە كورگان نرسەنى
 طاراتو دىمىك اولور .

دخى حرام اشلىر

۱: ضررى تېمى طورغان حىوانلرنى اولتروب جان قىو ، يا ايسە آنلرنىڭ
 يوزىنە قىناو ، ياغود نىچىك بولسەدە رنجتو ، يا ايسە اوت بىرلە ھىتاب
 قىلو كىبى اشلىر حرام در .

- ۲: اولگان آدمنى يمانلاب سويلاو، يا ايسه ميتنك اعضاسينه ضرر كينورو.
- ۳: كشيگه قوشمه آت ايله ايتو، يا ايسه شوندای آت قوشو.
- ۴: براونك مالين طابسهك بيرماينچه طورو.
- ۵: يالغانغه شهادت بيرو، يا ايسه حق لقنى بله طوروب ايتهاو.
- ۶: قز بالانى اوزى راضى بولماغان يرينه كوچلاب بيرو.
- ۷: الله تعالى دن باشقه نك رضالغى ايچون كيچكى قربان وتلاك قربانلر چالو.
- ۸: باغوچيغه اوشانو وباغوچيلىق قىلو.
- ۹: هيچ بر عذر سرز آنط ايتوب الله نك اسمين تخفيف قىلو؛ يا ايسه الله اسمندن باشقه بر سوز برله آنط ايتو، ايكمه كدر، شول قوياشدر ديوب ايتو كى.
- ۱۰: حرام اشنى قىلورغه بسمله ايله باشلاو.
- ۱۱: كشيگه عورتين كورساتو ياخود اوزى كشى عورتينه هيچ بر عذر سرز كوز توشورو.
- ۱۲: كشى اوز اوزىنى اولترو يا ايسه قصدا بر بر اعضاسين ايمكاتو.
- ۱۳: ايزگو وعالم تقوى كشيلىرى دشمن كوروب فاسق لرى دوست طوتو.
- ۱۴: كشى نى نيچك گنه بولسه ده گناه بولغان اشكه قز قدروب قىلورو.
- ۱۵: اوغزلانغان مالنى بله طوروب آلو.
- ۱۶: جنب كو ينجه يورو.
- ۱۷: ايتى حلال بولماغان حيوانلر نك سوتلر ينى ايچو.
- ۱۸: ايتى حلال حيوانلر نك عورت بولغان اعضالرين، يا ايسه بيزلرين وقووق لرين، يا ايسه اوتلر ينى آشاو.
- ۱۹: صدقهغه اهل بولماغان كشى نك صدقه آلووى.

۲۰: آچووی کیلگان کشیگه اوچ کوندن آرتق اوپکلاب بورو.
بس بو اشلر هر قایوسی حرام درلر بارچه سندن صافلانو لازم در.

ایکنچی باب مکروهلر بیاننده

مکروه: (مَا تَبَتَ النَّهْيُ فِيهِ مَعَ الْمَعَارِضِ) یعنی شوندا این عملدرکه آنک طبولمش بولووی ثابت بولدی قارش کیله طورغان دلیل برله یعنی دلیل ظنی برله لکن بو مکروه تحریمی در، یعنی حرامغه یاقن بولغان مکروه؛ بونی قیباغان کشی گناهللی، قویغان کشی ثوابلی بولاچاقدر. حلال گه صاناغان کشی ایمانسز بولماس، لکن زور گناهللی بولور.
بس مکروه ایکی توری بولادر: برسی مکروه تحریمی، ایکنچی سی مکروه تنزیهی در.

مکروه تنزیهی شولدرکه اول اشنگ قیلنووی چیرکانچ هم ادبکه، یا ایسه الوغ و عالم کشیملرنک عادتینه مخالف بولور. حاصل کشی یارانمی طورغان فنا عادتار اولور.
بونک قیلنووی بیک زور گناه بولماسه ده عادتسزک و ادبسزلیکدر.

مکروه بولغان اشلر

— ۱ —

عبادتده بولغان مکروهلر

نماز مکروه بولغان وقتلرده نماز اوقو، بر طوتاش دن یعنی افطارسز ایکی اوچ کون روزه طوتو، نیت ایله شروع ایتلگان نفل نماز و روزه لرنی بوزو، خاتونلر ایرینک رخصتندن باشقه نفل روزه گرشو، جنب گمسه نك، یا ایسه حیضلی و نفاسلی خاتوننک قرآن اوقووی، قرآندن کوکل گه آلغان آیت

و مقراء لرنی تکرار لاما ینچه اونوتو، جنب کشی نڭ اذان و قامت اوقووی، مقنیلر اوزین یارنماغانین سیزه طورغان بر کمسه نڭ نمازده امام بولووی، فقط جمعه یا ایسه شنبه کوننی خاص ایتوب روزه طوتو، اذان وقتنده کشیگه سلام بیرو، یا ایسه سلام آلو، استبراء قیله طورغان کشیگه سلام بیرو، یا ایسه شول وقتنده کشی سلامین آلو، حرام و گناه اشنی قیلوب طور و چیغه سلام بیرو، سلام بیرگانه، یا ایسه سلام آغانده باشنی ایوب قولنی کوکرا کگه فویوب تکلفلانو کبی اشلر هر قایوسی مکروه در.

— ۲ —

مسجد که کرده و مسجدده اوطروده بولغان مکروهلر

جنب حالنده مسجد که کرو، مسجد که کرگانه صول آیاق برله باشلاب ادبسنز قیافتنده یعنی دوب دوب باصوب کرو، یا ایسه بیک تکبر قیافتنده کرو ب کشیلرنڭ موینلری آرقلی آملاب آلتغی صفیغه اوزو، یا ایسه بن الوغ دیوب آلتغی صفقه بارو ایچون کشیلردن یول صوراو، یاخود اوزندن توبان در چلی کشینی آلتغی صفدن چغاروب آنڭ اورنینه اوطرو، مسجدده عندرسنز آیافلرین صوزوب اوطرو، یا ایسه اویناب، کرگان کشیگه بر قاراب، یا ایسه بورونلرینی و قولقلرینی قازوب، تشلرین آرا لاشدروب یا ایسه بارماقلری ایله اویناب شار تلاتوب، یاخود نمازلقیغه یازغان بولوب اوطرولر، یا ایسه یش یش ساعتکه قاراو، قچقروب کیکرو و قچقرو ب طماق قرو و ایسناو، یا ایسه توچکرو، یاننغی کشینڭ چابووینه اوطروب آنی مشقتلاو، یا ایسه نماز اوقوچیلرنڭ آلدندن اوزو، یا ایسه مسجد ایچنک توکرو و آواز ایله بورون سنگرو، ذکر و تسبیجلرنی چاشدر چوشدر کشی ایشتورلک ایتوب اوقو، سویلاشوب اوطرو، یا ایسه عبادتکه حمیت ملیه گه (مکتب مدرسه تعمیر ایتو، زیارت نیره لرنین قاراو، اوقو و اوقتو کبی اشلرگه) دائر بولماغان کیکاشلرنی (مصلحت لرنی) مسجدده

قىلو (نگرمان بيرو، ير بولو، پچان بولو كى اشلر)، يا ايسه امام خطبه اوقوغانه
 ذكر و تسبيحده بولو، يا ايسه طائىلامى اوطرو، يا ايسه بىك طىكلاغان بولوب
 تكفلنوب سلكنوب وريالانوب اوطرو كى اشلر هر قابوسى مكروه و بىك
 الوغ ادبىسزا كدرلر.

— ۳ —

ميتنى تكفين و تجهيزده قبر و زيارت طوغرىسندە

بولغان مكر و هملر

ميتنىڭ جنازەسىنى مسجدده اوقو، اخشامدىن صوڭ دىفن قىلو، غدىرسز
 قبرىستانغە آر باغە صالحوب آلوب بارو، ميتنى قبر اىچىنە قويغانچە يرگە اوطرو ب
 طورو، ميت و جنازە ياننده كواشوب سويلەشو، ميت ياننده آشاو، ضرورتسىز
 بر قبرىگە ايكى ميت قويو، خاتونلرنىڭ جنازە آرتىدىن بارولرى و قبرىستانغە
 كروب يورولرى، يا ايسه ايرلر بولسەدە قبرىستانغە كروب قبرىلرنى طابطاب
 يورولرى، ياخود قبر اوستىنە اوطرولرى، يا ايسه قبرىستاندە بولغان اولەن
 و چەكلىرنى جيو و آغاچلارنى صندرو، يا ايسه آندە بولغان جىلاك، چىيە و آلما
 كىيى چىمىشلرنى جىوب آشاو كىيى اشلر بار چەسى مكر و هملر.

دخى قبرىستانغە و قبر اوستىنە تونل اوط و شەم ياندىروب قويو، يا ايسه قبر
 اوستىنە توبەلى (باشى يابلغان) بنا قورو، يا ايسه ميتنى ماقتاب اوستىنە طاش
 قويو، (اما قبرىنى طابارغە اوڭغاي بولسۇن اىچون ميت اسى يازلغان طاشنىڭ
 اوطرطاوندە ضرر يوقدر) ضرورتسىز آندەغى طاشلارنى اوقوب يورو كىيى
 اشلر بار چەسى مكر و هملر.

صاتو، آلو و معاملده بولغان مکر وهلر

صاتوچی کسه مالین ماقتاب یاخشیلغی حقندن یهین ایتو، (۱) بر شهرگه کیله طورغان مالنی غیر یلردن اوچسز آلو ایچون، یا ایسه آلوبده قیمت صاتو ایچون شهردن قارشى چغوب آلو، یا ایسه بر شهرگه کیرا کلی مالنی قیمت راک صاتار ایچون ایکنچی شهرگه ایلنو، یا ایسه بهاسی طاغن کوتاروله توشسون ئهلی دیوب جیغان آشلقنی صاتمی آصراو، برکشی مال صاتولاب طورغانده اول قیمت راک آلسون دیوب بهاسین آرتدروب بیرو، یا ایسه براو مالنی کورساتکان زمانده ایکنچی صاتوچی دخی اوز مالین کبتوروب کورساتووی، یا ایسه آلوچی مالنی کیری فایتار ورغه تلاسه صاتوچی اوچسز بها ایله فایتاروب آلو، یا ایسه صاتوچی مالنی کیری فایتاروب صورغانده آلوچی کسه اوزی بیرگان حقندن آرتغن صوراو، یا ایسه صاتو آلوده هیچ بر دخلی بولماغان شرط قویشسه لر مثلا بر برسین صیلاشو کبی (عوام آراسنده بونی موغاریس دیورلر)؛ یا ایسه بر مالنی صاوتی برله اولجاب صاوت آورلقنده شول مالغه حساب قیلو، بالالی حیوان نك پاش بالاسین، یا ایسه آناسین صاتوب یا ایسه صویوب بر برسندن آیرو کبی اشلر هر فایوسی مکر وهلر.

دخی بر کشیدن کیرا کلی یوموشنی الله حقی ایچون دیوب صوراو، یا ایسه الله حقی ایچون دیوب صورغان کشینك اوتنچین ادا قیلماو (ممکن اولدغه)، یا که بوروچ وباشقه بر بر یوموشنی زهار دیه قات قات صوراو، یا ایسه بره و دن آلاچق بولغانده قولنده غی آقتی مالینی آلوب بورچنی تولانو، یا ایسه بره و گه بولاك ایتوب بیرگان نرسه نی فایتاروب آلو، یاخود بولاکنی آرتغی ایله فایتاروب آلو نیتی ایله بیرو، حیوانلرغه قولاغین، یا ایسه بورنین

(۱) گرچه یاخشی بولسه ده.

كيسوب، ياكه ياروب. يا ايسه باشقه بر بر اعضاسيني ياندر وب تامغاسالو،
 قز خاتون نك ايرندن يا ايسه محرم قرداشندن باشقه سفرگه چغوى، يا ايسه
 سفردن قايتوچينك هيچ بر ضرورتسز توننه قايتوب كرووى، ساتو ايتارگه
 قوباش چقغانچى بابشو، بر شهرده يوغنچلى چير بولغانين بل طور وب آند
 باروب كزو، بالارغه اسم بيرگانده هيچده معناسى بولماغان اسملر قوشو:
 (ايل باقتى، طوق خواجه، اسان تيمر كيبيلر)، يا ايسه معناسى بولسه ده چير كانگچ
 و كولنج بولغان سوزلر قوشو: (ابن فاسق، ابو جاهل كيبيلر)، يا خود معناسى
 مبالغهلى بولغان اسملر قوشو: (نبى الله، ولى الله كيبيلر). بوند اى فعللر بار چهسى
 مكروه بولوب صاقلانو لازم در.

— ۵ —

اشاو ايچو و طعامده بولغان مكروهلر

آشارغه بسمله سز باشلاو، آشاو ايچونى عندر سز صول قول ايله قيلو، ايتى
 حلال بولوب اوزى نجاست آشى طورغان حيوانلر تيوشلى مقدارنچه پاك نرسه
 ايله تر بيه لنمه گانده ايت لر ين آشاو، سوت لر ين ايچو، مثلا توهنى (۴۰) كون،
 صغرنى (۲۰) كون، صارقنى (۱۰) كون، طاوقنى (۳) كون تر بيه لازم در.
 ماچى دن قالغان سوت و صونى ايچو، آشى طورغان نعمتنى و ايكمه كنى قدر له ماو
 مثلا (ايكمه اوستينه نرسه قوبو، بر قول ايله صندرو، يا ايسه اوستينه باصوب
 پچاق ايله كيسو، ياكه ايكمه ك صنغينى طاباق آستينه قصدرو، آشدن يوغارى
 او طرو كى اشلردر). دغى آياق اوستنده كوپنچه آشاب ايچو، ياطوب آشاو،
 حاضر له گان آشنى آشامچه كوتدر و، كشى آلدندن آشاو، كشى مجلسندن آش
 آلوب كيتو كى اشلر هر قايسى مكروه و بيك زور ادب سزلك كه سبب بولغان
 اشلردر.

— ۶ —

کیوم کیوده، زینتله نووده و توبیهله نووده

بولغان مکر وهلر

بیک آرتق قیتملی کیوملر کیونو، یا ایسه کیومنی بیک شاقشی و بلچراق یورتو، یا ایسه ایرلر صاپ صاری و یاخود قب قزل کیوملر کیو، بیک قسقه و بیک طار کیوملر کیو، یاخود لاشدر لوشدر یوری طورغان بیک اوزون و کیگ کیوملر کیو، کیگان کیومنی صالحاچ قدرله ماو قایده یتدی شونده طاشلاو کبی اشلر بارچه سی مکر وهدر. دخی ایرلر میوقلرینی آغزغه کرورلک ایتوب آرتغن کیسماینچه یورولری، یا ایسه بنونله ی قروب طاشلاواری، یا که صاقال لرنی قروب کیته، رولری دخی مکر وهدر، یا ایسه صاقال، میوق، صاچلرندن آغارا باشلاغان توکلرنی یولوقو، یا که صاقال لرنین قاراغه بویاو، یا ایسه جنب کوینچه صاچ کینارو و طرنناق کیمسو، یا ایسه یتکان طرنناقنی و توکلرنی کینارماینچه بورو، تندن آیرلغان توکلر و طرنناقلرنی قایده یتدی شونده طاشلاو، طرنناقنی تش برله تشلاب کینارو، کشی آلدنده و آش پاننده طرنناق کیمسو کبی اشلر دخی مکر وه و ادب سزلیکدرلر.

— ۷ —

ذبح یعنی حیوان بوغازلاوده بولغان مکر وهلر

بالارغه وقتی یتکان حیواننی بوغازلاو، یا ایسه ضرورت بولماغانده تونله بوغازلاو، اونار اوتماس پچاق برله بوغازلاو، یا ایسه سویاک، موگز، پیالا کبی نرسه لر ایله بوغازلاو، حیواننی قبله دن غیر طرفه ط... ابا یا توروب بوغازلاو، بوغازلاوده آرتق رحیم سزله نو، (اوستینه آغر نرسه باصدر و قویو، یا ایسه باشینه باصو کبی)، پچاقنی حیوانغه کورسانوب قایراو، حیواننی یا تفرغاچ اوزاق

توتدروب طورو، چانى چقماز بورون طونى باشلاو، باشين بتونلاي كيسوب
چغارو كىي اشار بارچەسى مكر وهى در.

— ۸ —

تورلى، تورلى مكر وهلر

طاكلامى طورغان، يا ايسه دشمنلانه طورغان كشيگه امر معروف، نهى
منكر ايتو، نجس نرسه لرنى كشى كوزى آلدينه طاشلاو، اولم صوراب
دعا قىلو، اوى ايچنده ات آصراو، تربيه گه قادر بولغان صورته اويله نهي
طورو، آغان خاتوننى برده عنرسز آيروب بيارو، ماقتانوب سويلاو، يا ايسه
تكفلانوب ماطور ايتدروب سويلاو، يا ايسه سوز آستنده قالهاسون ايچون
حقلقنى بل طوروب طارطشو، حلال كنده شك بولغان طعام لرنى آشاو و كيوملارنى
كيو، جيز باقر و تيمر يوزكلر كيو، يوز توبان ياطوب يوقلاو، كشى سوزيني
بولوب سوزگه كرشو، قوناقنى آرتق قستاو، آرو و كشميني ايركسزلاپ آشاتو،
آورونى كوب سويلانوب مشقتلاندر، يا كه آورونى چيرك بىك قوبلى ديوب
قورقتو، يا ايسه حسرتلى كشميني يوراته اينچه حسرتين طاغين آرتدرو، برهونك
اوينه رخصتسز كيلوب كرو، ايكى كشى سويله شوب اوطورغانه آرالرينه باروب
قوشلو، ياش يكت قارتچق كهمسنى نكاحلانو، ياش قزارنى قارت كهمس گه پيرو
اوزگنى كشىدن ماقتانورغه طرشوب سويلاو كىي اشار هر قابوس،
مكر وهدر.

اوچنچى باب مباح هم مفسدلو بياننده

مباح: شونداين اشدركه، آنى قىلو برله قىلموده بنده اختيارلى بولور
يعنى استاسه قىلور، استماسه قىلماز قىلسه ثوابلى، قويسه گناهلى، يا ايسه
قويسه ثوابلى قىلسه گناهليده بولماز، هر ايكميسى بر بولور. حلال نعمتلرنى
وايچىلكرنى طويغانچه آشاو، ايچو، ضرورت بولغانده (دوا ايچون) حرام

نرسه لرنی ده استعمال قیلو، اوزیگه ضرری تیگان کشیدن زارلانو ب غیبت قیلو، (بونی شکایت دیورلر)، یا ایسه اسمین ایتما ایچمه بر کهمسه نڭ عیبلرین سویلاو، مسافر کهمسه نڭ روزنی قضاغه قالدرووی، چیتکینه اوچ ته ولیک مسح قیلووی، بر کهمسه گه بورچه نرسه بیرگانک آفجه سین کپتورگانچه اوزنده صافلاب تاورو ایچون بر نرسه سین آلوب قالو، (بونی رهن = زاکلات دیورلر) کبی اشلر بارچه سی مباح در.

مفسد: کرشلمش عملنی بوزا طورغان اشدرکه قصدا یعنی بلوب قیلغانده الوع گناه بولوب، خطاء بولغانده ضرر یوقدر.

هر عبادتده مفسد بولغان اشلر باردر. لکن بونده قدرلی بیک کوبسی بیان ایتلدی مثلا طهارت مفسد لری: نماز، روزه، تیمم هم مسح نڭ مفسد لری وغیرلر، بر عبادت نڭ درست لکینه شرط بولغان نرسه نڭ ترک ایتلووی شول عبادتنی مفسد بولادر. (۱)

دورتنچی باب شریعت حکملری بیاننده

برنچی فصل نجاست بیاننده

نجاست ایکی توری بولادر برسی (نجاست غلیظه) یعنی اشد نجس بیک آژغنه سنده پاکلاو و کیتارو لازم، معفو بولغانی بیک آز اولور. ایکنچی سی (نجاست خفیفه) یعنی یگلچه نجس، کیومده بولسه ده بایتاغی معفو بولادر؛ ایمدی بامک لازم درکه نیلر نجاست غلیظه و نیلر نجاست خفیفه بولور؛ ایتلری حرام بولغان قوشلر نڭ تیزاکلری نجاست خفیفه دن (فارغا، قوزغون، چاوکه، یابالاق، قارچغا، صایصقان، طوقران کبی قوشلر).

دخی ایتلری حلال بولغان حیوانلر نڭ بوللری نجاست خفیفه دن بولور

(۱) بو طوغریده بونده قدرلی بیان ایتلگان مفسد لرنی شا کردلردن

صو راب بلماز ایسه لر قایتوب قاراولرینی توصیه ایلامک معلم لرنڭ اشدیر...

(آت، صارق، صغر، قوی کبیلری) شونلردن باشقەلر بارچەسى نجاست غلیظه ایروور. ایتمی حلال حیوانلرنڭ تیزا کلری، ایتمی حرام بولغان حیوانلرنڭ تیزا کلری، بوللری وسلەگیلری (ات، بوری، تولیکى، آپو، آرسلان کبیلر) ایتمی حلال بولغان قوشلرنڭ تیزا کلری (اورداک، طاوق، قاز کبى)، آدمڭ بولی وتیزا گى، شریعتچە بوغانلارنا ماغان حیوانلرنڭ ایتمی وتیری لری، اولە کسه ایتمی و قانلری، خنزیرنڭ بتون نرسەسى، بوغان قانی، خەر، آغز طولی بولغان قوصق، جراحندن چقغان نرسەلر بارچەسى نجاست غلیظه درلر.

پاک نرسەلر:

شریعتچە بوغانلارنا حیواننڭ (گرچە ایتمی آشاو درست بولماسەدە) ایتمی وتیریسی پاکدر، خنزیردن باشقە حیوانلرنڭ بوللری و سویا کلری، سنگرلری پاکدر، آرو ایت قانی دە پاکدر.

ایکنچی فصل نجاستدن پاکلانوی طریقی.

نجاست غلیظه نڭ بر درهم قدرلیسی نجاست خفیفە نڭ آرقلیسی هم بویى برار قارش قدری بولغانی کیراک کیومدە و کیراک جایوب قویلغان نرسەدە بولسون معفودر، پاکلانماسەدە درستدر، اما بوندن آرتقى درست ایماس پاکلاو لازم. نجاستدن پاکلانوی تورلیچە بولور، بعض نرسەنى یووب پاکلاو لازم. بعض نرسە اشقوب و سورتوب پاکلانور، و بعض نرسە بر قدرین آلوبرلە پاکلانور، یووب پاکلاو ایچون صولازمدر. یلغە چیشمە قیو دیکگوز و زور کول صولاری بارچەسى پاک بولوب طهارت آلورغە و نجاست یوارغە درستدر. صووینڭ اوستی مربع ۱۰۰ آرشین، تیرانلیگی یارم آرشین قدر بولغان کول زورغە حساب ایتلوب بر طرفینە نجاست توشسەدە ایکنچی طرف نجاسلانەاز همان پاک اولور. صو برلە نجاستنی کیتارگانندە صغو ممکن بولغان نرسەلرنی اوچ

مرتبه یووب، اوچ مرتبه صغو لازم در، اما صغو ممکن بولماغان نرسه لرنی (زور کبیر و طولوب کبی لر) اوچ مرتبه یووب اوچ مرتبه طامچپسی بتکانگه قدر کبیر و لازم در، بر نرسه نی اوچ مرتبه بوغانندن سوگرده نجاستنک بر آز اثری قالسه بئرو مشقتلی بولسه شول کوینجه درست در.

کون نرسه لرده و چیتنک لرده گی نجس کیمکان بولسه اووب توشور و برله پاک بولور، اگرو صیوق بولسه، یا ایسه یووش بولسه صو برله یرو لازم بولور، اوو برله پاکلانماس.

قلج، پچاق، بالتا کبی تیمر و باقر یا که چیزدن بولغان بالتر اوقلی نرسه لر نجاست لانسه لر یاغشیلاب سورتو برله ده پاکلانور لر.

قیوده نجس بولسه یا که نجس توشسه صووین توگو ونجسنی چغار و برله پاکلانور.

نجس بولغان تیریلر ایلاو یعنی اشکه کورتو برله پاکلانور. دوگنز تیریسندن باشقه نیندای تیری بولسه ده کیراک شریعتجه بوغان لانغان بولسون، کیراک بولماسون، کیراک اولاکسه تیریسی بولسون ایلاو برله مطلقا پاک بولادر.

نجاست دن پاکلانوغه دائر بر قدر مسائل

۱ نچی مسئله: الوغ پالاستنک بر اوچنده نجس بولسه ایکنچی اوچنده نماز درست بولادر، یا ایسه بر یاغی پاک ایکنچی طرفی نجس کیمونک پاک طرفنده نماز اوقو درست در، اگرو ایکی قاتلی بولسه. قزاقی، جیلان چاپان کبی بر قاتلی بولسه درست بولماس. یرده نجس بولسه اول نجس فوروب کیبوب اثری بتکلاچ آنده نماز درست، اما تبیم ایتو درست توگل.

۲ نچی مسئله: بر کیومگه نجس تیسسه اول نجس تیگان اورنی اونوتولغان صورتده بر یرنی چامالاب یوسه شول کیوم پاک بولوب آنک ایله نماز درست در، اما سوگره نجس ننگ ادرنی معلوم بولوب بوغان بر

طوغری کیلما گان بولسه اول وقتده یا کادن یوب ئه لیگه قدر اول
کیوم بوله اوقولغان نمازنی کیری قایتارور.

۳ نچی مسئله: چیتک که ساچراغان بول اینه اوچندن واق بولسه ضرر
بیرماس ایویراک بولسه پاکلاو لازم. یا ایسه استنجاء صوی ساچراسده
ضرر یوق.

۴ نچی مسئله: بر کشی نك اوستنده گی کیومی نجس بولسه پاکلرگه صوده
بولماسه، یا ایسه ایکنچی کیومک بولماسه، حاصل پاکلاو دن عاجز بولسه
شول کیوم برله ده نماز درست بولور نمازنی ترک فیلمات.

۵ نچی مسئله: ننده یا ایسه کیوم ده بولغان واق واق نجسلرنی برگه
جیغانده درهم دن آرتق بولوردای بولسه اول نجسلرنی یوو لازم در.

اوچنچی فصل قیونی نجاستدن پاکلاو بیاننده

قیو نجسلانسه اچنده گی نجاستنی هم صووین چغارو بئرله پاک بولور؛ قیونی
پاکلاو ایچون بابتون صووینی، یا ایسه قرق چیلک، یا ایسه بکرمی چیلک چغارو
لازم بولور؛ بس شول اوچنک برسی ایله قیو پاکلاور ایهدی بلمک لازم در که
قای وقتده بتونلای چغارو؛ قای وقتده قرق، یا ایسه بکرمی چیلک چغارو تیوش
اولدیغینی. اگر قیوغه نجاست توشسه (قان، زهر، بول کبیلر) کوبمی بولسه ده،
یا ایسه قیودن اولگان حیوان چقسه (صو حیوانینه غیر بولغان) کیرک کچکنه گنه
حیوان بولسون (چپچق، طچقان کبی) اول چققان حیوان نك اولاکسه سی چرگان،
یا که ایچلری کوبکان، یا ایسه تاممیل ایزراگان ویوشلانگان بولسه لر بتون
صووینی چغارو تیوش بولادر.

یا ایسه آدم توشوب اولسه، یا که صارق کبی و آندن زور حیوان توشوب
اولسه، گرچه ایچلری کوبماسه ده بتون صوی چغارلور. اگر قیوغه طاوق،
قاز، اورداک، کورکه کبی حیوان توشوب اولسه (چیرماسه کوبماسه) بو قیودن

فرق چيلاك صو چغارو واجب بولادر، فرق دن صوك ينه يكرمي چيلاك چغاروب آلمشغه طوتورو مستحب بولور.

اگر فيوغه چپچق، قارليغاچ، صغرچق كبي كچكنه حيوان توشوب اولوب چرماسه وكوبماسه اول وقت يكرمي چيلاك چغارو واجب ينه اوننى آرتدروب اولوزغه طوتورو مستحب بولادر.

اورتاچه چيلاك برله (يعنى عرفى ده وعادته بولغان چيلاك برله) چغارلور. كچكنهراك ياكه زورراق بولغان چيلاك لر اورتا چيلاك كه حساب اينلورلر.

بو فصلغه دائر بر قبر مسائل

۱ نچى مسئله: فيوغه نجس توشكاچده معلوم بولسه اول قيو شول وقتدن نجسكه ئهوروله در، صووينى استعمال درست توگل. قيودن نجاست چقسه اول نجس نك قايچان توشكانليگى معلوم بولماسه، ياكه اولاكسه فلان چقسه چيرگان وكوبنگان بولماسه بو قيو بر كيچه وكوندوزدن بيرلى نجس ديوب حكم اينلور؛ شول آراده بو قيو صوى برله پاكلاننگان نرسه لرني يانگادن پاكلو وطهارت آلوب اوقولغان نمازلرني كپيرى قاينارو لازم بولادر. اگر اولاكسه چرگان بولسه اوچ كيچه وكوندوزدن بيرلى قيو نجس ديوب حكم اينوله در؛ اما امام ابو يوسف ايله امام محمد رحمهما الله تعالى ايتكانلر «قيودن نجاست چققان وقتدن غنه قيو نجسكه ئهوروله الكده بولغان عبادت لر قاينارماس» ديوب ولو چققان نرسه چيرگان ده بولسون، زيرا آنلر عندنده اول نرسه بلكه چيرگاچ توشكان در.

۲ نچى مسئله: قيونك بتون صووين چغارو لازم بولور؛ اما چغاروب بترو ممكن بولماز اورنينده همان كيله طورور، برده كيموماس اول وقتده نيشلار بيز؟ اول وقتده ايكي عادل وعقلى هم تجر بهلى كشينك سوزى ايله قيوده بولغان صونك چاماسينه قاراب چقارور بيز؛ مثلا آنلر ايتسه لر ♦♦ ۳

چىلاك صو بولور دىوب، يا ايسه ايتسەلر ۲۵۰ چىلاك بولور دىوب،
بس هر ايكى صورتدە آنلرنىڭ ايتكانچە چقارلور.

۳ نچى مسئلە: بر قىودن يكرمى چىلاك، يا ايسه قرق چىلاك صو چقارو
لازم بولسە اما چقارا باشلاغاچ صو بتسە ۲۰ گە يا ايسە ۴۰ غە طولماسە
اول وقتدە پاكاندن صو چقسەدە آنيسين چقارو لازم بولماس، قىو
پاك بولور.

۴ نچى مسئلە: قىوغە بر حيوان توشسە اول حيوان اولماسە شول كو پىنچە
آلسەلر، آغزى صوغە تىماگان بولسە اول قىودن بر دە چقارلماس، اگر
آغزى تىماگان بولسە اول وقتدە قارىمز: اول حيواننىڭ سۇرى نىنداي
اگر سۇرى نجس بولسە قىودە نجس بولور قىونىڭ بارچە صوى چقاريلور،
سۇرى مكروه بولسە صودە مكروه بولور، (يكرمى چىلاك صو چقارو
مستەجب بولور)، اگر سۇرى پاك بولسە اول حيواننىڭ اوستىدە يا باشقە
يرىدە نجاست بارلىقى معلوم بولماسە قىو همان پاك بولور.

۵ نچى مسئلە: اگر قىوغە ات، يا ايسە دوگىز توشسە اولماسە لردە بتون
قىو نجسلانەدر، صووین بتونلاى چقارو تىوش بولادر.

۶ نچى مسئلە: بر قىونى شرىعتچە پا كلاگاندىن صوگىرە قىونىڭ تىرەسى هم
آرقان وچىلاك و صو چقارا طورغان كىشىنىڭ قولى پاك بولور، آنلارنى
پاكاندن بوو لازم بولماز.

دورتىنچى فصل سۇرلر بىيانىدە

سۇر يعنى براونىڭ آغزىدىن قالغان نەرسە دركە، بعضىسى پاك، بعضىسى
نجس، بعضىسى مكروه، و بعضىسى مشكوك بولور.
پاك بولغان سۇرلر: آدم سۇرى (كبراك جنب يا كە حايشەدە بولسۇن)،

ايتمى حلال حيوانلارنىڭ سۈرى (اگر آغزلىرى كورنوب طورغان نجس بولماسە)،
 آطنىڭ سۈرى پا كىر .

نجس سۈرلىر : ات ھەم خنزىرنىڭ ۋە باشقا يىرتقۇچى حيوانلارنىڭ سۈرلىرىدۇر .
 مېكرو ۋە بولغانتلىرى : ماچىنىڭ سۈرى ھەم اورام دە يەنى ايرىكىلىكە يورى طورغان
 طاۋىقنىڭ سۈرى ۋە يىرتقۇچى قوشلارنىڭ (قارچغا، لاپچىن، بۇرۇكت كىيىلىر) سۈرى
 ۋە اويدە طورا طورغان حيوانلارنىڭ سۈرى (تېچقان، باقە) كېيى مېكرو ۋە درلىر .
 فائىدە : ھەر حيواننىڭ تىنىدىن چىققان تىرى سۈرىنە قاراب ھىكم ايتلۇر ،
 اگر سۈرى پاك بولسە تىرى دە پاك بولۇر ؛ سۈرى نجس بولسە تىرى دە
 نجس بولۇر . . .

بىشىنچى فصل ذىح شرعى بىيانىدە

ذىح شرعى شىرىعتچە حيوان بوغازلاۋ دىگان سوز ، يەنى اول حيواننىڭ
 بوغازلاۋ نوۋى تېۋىشلى بولغان شىرطلار يىنە طوغرى كىلوب ايتىنى آشارغە حلال بولۇر ،
 (اگر ايتىنى حلال حيوان بولسە).

ذىح ايكى تۈرلى بولادۇر : بىرى ذىح اختيارى ، يەنى كوكراك بىرلە بوغاز
 آراسىدىن تېۋىشلى بولغان طامرلىرى كىسوب تمام يىرىنە يتكروب بوغازلاۋدۇر .
 ايكىنچى سى ذىح اضطرارى ، يەنى مويىندىن بوغازلاۋ مەكەن بولماس قىط بىرىرىن
 جىراحتلاۋ بىرلە دە ذىح شرعى بولوب ئورلۇرلار مىثلاً بىر حيوان قىوغە توشسە آنى
 سلامت ھالچە چىقار مەكەن بولماسە بوغازلاماغان صورتدە ھىلاك بولوۋى اھتمال
 بولسە بوھىواننى بىرىرىندىن جىراحتلاۋ بىرلە ، اگر شول جىراحت جانى چىووۋىنە
 سەبب بولسە ، ايتىنى حلال بولۇر ۋە الا درست بولماز .

ايەدى ذىح اختيارى دە دورت شىرط باردۇر ، اگر شونلار طابولماسە حيواننىڭ
 ايتىنى حلال بولماز .

بىرى : بوغازلاۋچى كىشى ايمانلى كىشى (مؤمن) بولۇق ،

ايكنچى: بوغازلاغانده (بسم الله الله اكبر) دېوب بوغازلامق،
 اۈچنچى: تېوشلى تامارلارون كېسىمك (آنلر حلقوم يعنى طن يورى طورغان
 تامر، مرىء آشاغانى اېچكلى يورى طورغان تامر، ودج ايكو فان تامرلرى)
 شول دورت تامرنى كېسوب بوغازلانادر. اگر اۈچىسى كېسلوب برى گنه
 قالسه همان درست بولادر، اما ايكىسى گنه كېسلسه وشونڭ ايله جاني چقسه
 اول وقتنده درست بولماز (گر چه جاني چقئاندىن صوڭ اول تامرلرنى كېسىسه ده).
 دورتنچى: حيواننڭ مويننده بولغان تويونى باش ياغنده قالورغه تېوش
 اگر گوده ياغنده قالسه ايت حلال بولماس.

ذبح اضطرارى يعنى جراحتلاب ذبح قىلوده اۈچ شرط باردركه:

برى: جراحتلەۋچى ايمانلى كىشى بولماق.

ايكنچى: (بسم الله الله اكبر) ديه جراحتلەمك.

اۈچنچى: شول حيواننڭ جاني چقوۋىپنه قىلغان جراحت سبب بولسون.

بىس كېرەك ذبح اختيارى ده و كېرەك ذبح اضطرارى ده شول تېوشلى

شرطلرى تامبولماسه اول ايتنى آشاو درست بولماز.

شونڭ اېچونده ذبحغه دائر بر قدر مسئلەلر بيان ايتولەر.

مسائل

۱ نچى مسئله: صبى بالا ياكە قز خانون، يا ايسه ديهانه كېسەنڭ

بوغازلاۋى دە حلال بولادر، اگر شرطلر يىر يىنە كېتورگان بولسەلر.

اوشانداق تىلسز كىشى دە شرطلر يىر يىنە كېتورسە بىسەلەنڭ كېراكلېگن

بلوب آنڭ اورىنە ايرنى يرلە اشارت قىلە بىسە بوغازلاغانى حلال

بولور.

۲ نچى مسئله: بىسەلەنى ياكىلش قالدرسە حلال بولور، اما يورى قالدرسە

حلال بولماز. اگر بىسەلەدىن صوڭ بوغازلاماينچە بر بر اش قىلوب،

يا ايسه سويلاشوب وقتى اوتسكارسه سوگره بوغازلاسه ده درست بولماز
اما بىك آزغنه طورسه درست بولور.

۳ نچى مسئله: بوغازلانغان حيوان نك ايجندن بالاسى چقسه ترك بولسه
تيزوك شريعتجه ذبح قىلو برله حلال بولور. اما جانسز بولسه امام
اعظم فاشنده حلال بولماز. زيرا بونك جاني چغووى بوغازلاو سببلى
توكل بلكه آناسينك جاني چغو سببلى در.

۴ نچى مسئله. بر حيوان نيچك بولسه ده ايمگانوب ياكه جراحاتلنوب
اولرگه ياقنلاشسه بو حيوان شريعتجه ذبح ايتلوب، ذبح دن سوگره ده
سلكنسه هم بوغازندن قان آقسه بونك ايتى حلال بولور. اما سلكنمسه
بوغازلاغانچوق جاني چغا يازغان بولسه بو درست بولماز.

۵ نچى مسئله: بر كمسه بر حيواننى بوغازلامقچى بولوب بسمله ايتكاج، اول
حيواننى قالدروب ايكنچيسين شول بسمله ايله بوغازلاسه (ياكادن بسمله
ايتمسه) حلال بولماز زيراهر حيواننك اوزينه آتاب بر بسمله ايتو شرطدر.
۶ نچى مسئله: بر كمسه بر حيواننى بوغازلاغه بسمله ايتكاج تيزگنه قولندهغى
پچاغينى قويوب ايكنچى پچاق ايله بوغازلاسه اول حيوان نك ايتى
درست وحلال بولور.

۷ نچى مسئله: بر حيواننى شريعتجه ذبح قىلغاندن سوك اول حيواننى
بر ته وليك چاماسى طوناماينچه، ايجندهگى تيزاكرى برله طوتسه لر
بونك ايتى آشارغه درست بولماز.

تمبيه: پچاق، حنجر كى اوتكون تيمر يا كه قورچ ذاتى ايله بوغازلاو
مستحبدر. اوتكونلانگان طاش، قامش ايله ده ذبح درست بولادر.

تويهنى موينينك كوكراك طرفندهغى بوونندن، باشقه حيوانلرنى باشينه
ياقن بوندىن بوغازلاو سنت بولادر. بونك عكسى مكروه در.

خاتمه

بىزده لىرگه قىلو بىرله قوشلىغان اشلىر اوامر بولوب، صافلانوبىرله قوشلىغان اشلىر نواھى نامىندە اولدقلىرى عقائد ترىكى بىرنچى قىسىمدە دە بيان ايتلىگان ايدى. ايمىدى هر مسلمانغه فرض عين دركه؛ قايسى اشلىر اوامردن و قايسى اشلىر نواھى دن ايدوكىن تاماميله بىلك؛ اوامرنى بلوب قىلو ايچون، نواھى دن صافلانوبىچون ايمىدى آنارنى بىلك قىلووى تىوش بولغانىن قىلمق، قوپووى تىوش بولغانىن قوپمق عبادت نامىندە بولادر، بىز بىندىلر بارچه مز عبادت ايله مأمور بىلر، قرآن الكرىم ده نيچه و نيچه يرلرده بىزگه عبادت برله امر ايتلمشدر، دغى عبادت ايدىلر ايچون جنت، عبادت قىلمايانلر ايچون جهنم ناملرنده ايسكى اورون نىك دوزلمكى ده الوغ بر دليل در. جناب رب العالمين (وما خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ) بىورمشدر يعنى آدملىرنى و جنلىرنى خلق قىلماقدى مگر عبادت قىلسونلر ايچون دىمىكر.

بىلىمكى و قىلمقى لازم بولغان اوامر و قوپولمقى لازم بولغان نواھى يعنى عامه نىك اوستىندە فرض بولغان عبادت لىر شول اوچ قىسىم بولغان (معلم العبادات) كتابلرنده بيان ايتلىدى. بو كتابلرده بيان ايتلىگان قدر اوامرنى قىلوب و نواھى دن صافلانغان آدم حق مسلمان بولوب ذمه سنده اولان فرض عين نى ادا قىلمشلىردن بولور.

وبونلردن ما عدا (نكاح، طلاق، كسب، بيع و شرا، يمىن، نذر، وصيت كىبى) معاملاتى متعلق احكام شرائع دن خبردار بولمقى استاگوچىلر ايچون (معلم الشرىعة) نام اثرمىزى كورماكلرىن توصيه ايتىمىز.

تم الكلام بعناية العزيز العلام

والحمد لله على التمام وعلى رسوله افضل الصلوة واكمل السلام.

امتحان سوئلری

— ۱ —

حرام نیدر؟ حرامنڭ حکمی نیدر؟ حرام بولغان اشلرنی سویله! جهل فی دیگان سوز؟ بونڭ حرامغی قایدن بیلگولی؟ طالب علمنڭ فرضاغی حقتده غی حریثارنی سویله! معنالری نیچک؟

— ۲ —

شرك بالله نی دیمکدر؟ بو خصوصده الله تعالی نیچک دیگان؟ معناسی نی؟ عقوق الوالدین نی دیمکدر؟ بو خصوصده بلیگانکنی سویله!

— ۳ —

عقوق الاستاذ نی دیمکدر؟ بو خصوصده بلیگانکنی سویله! امر بالمعکر، نهی عن المعروف نی دیمکدر؟ بو خصوصده قرآن الکریم نیچک دی؟ معناسی نی؟

— ۴ —

یهین غموس نی دیمکدر؟ یهین غموس حقتده معلوماتکنی سویلا کز! اسراف نی دیمکدر؟ اسراف حقتده بلیگانکنی سویلا کز!

— ۵ —

بطل نی دیمکدر؟ منة نی دیگان سوز؟ شرب خمرنڭ حرامغی حقتده بولغان حدیثلرنی سویله! معنالری نیچک؟ میسر نی دیمکدر! شول طوغریده بلیگانکنی سویله؟

— ۶ —

اکل مینة ولحم خنزیر نی دیمکدر؟ بو خصوصده آیه کریمه نیچک؟ معناسی نی؟ بونلر نی ایچون حرام درلر؟

— ۷ —

اکل مال الیتیم نه دیمکدر؟ حرامغی حقتده بولغان آیه کریمه نی سویله! معناسی نیچک؟ حرام بولغان وصیت نی روشجه بولور!

— ۸ —

اگل الربوا نى ديمكدر؟ ربوا حقنە بىلگانگىزنى سويلانگىز! ربوا
حقنە بولغان آيتە وحديتلرنى سويلانگىز! معنالرى نىچك؟

— ۹ —

زنانك حراملىغى حقنە بىلدىكىنى سويلە! قنى بالزنا نى ديمكدر؟ بو
خصوصە بىلگانگىنى سويلە!

— ۱۰ —

بەتان نە ديمكدر؟ افتراء نيدر؟ افتراء حقنە بىلگانگىنى سويلە! سوؤ ظن
نى ديمكدر؟ مثالى نى؟ نجس نيدر؟ سوؤ ظن نك ضدى نيدر؟ حسن ظن
نيناى اشدر؟

— ۱۱ —

سب نى ديمكدر؟ بو خصوصە حديث شريف نىچك؟ معناسى نى؟
غيبت نيدر؟ بو نيناى صفتدر؟

— ۱۲ —

نەامت نيدر؟ نفاق ديوب نيناى اشنى ايتەلر؟ بو خصوصە بىلگانگىنى
سويلە! بو خصوصە حديث شريف نىچك؟ معناسى نى؟

— ۱۳ —

كذب حقنە سويلە! بونك ضدى نى؟ صداقت نيناى صفتدر؟ شەامت
نى ديمكدر؟ بونك ضدى نيدر؟ نصيحت نيناى صفتدر؟ بو خصوصە بولغان
حديث شريفلرنى اوقو! معنالرىنى سويلە!

— ۱۴ —

حسد نى ديمكدر؟ حسدى آدمنى نىچك ديوب ايتەلر؟ حاسدلر حقنە
بىلدىكىنى سويلە! بو خصوصە حديث شريف نىچك؟ معناسى نى؟

— ١٥ —

كبر نى ديمكدر؟ كبر حقننه سويله! بو خصوصه آية كريمه نيچك؟
كبرنك ضدى نيدر؟ تواضع حقننه حديث شريف نيچك؟ معناسى نى؟

— ١٦ —

رياء نى ديمكدر! ريانك مثالى نى كبرى؟ ريا حقننه آية كريمه نيچك؟
ريانك ضدى نيدر؟ اخلاص نى ديگان سوز؟

— ١٧ —

فظاظة نيدر؟ بو خصوصه بلگانكنى سويل! فظاظة نك ضدى نيدر؟ بو
خصوصه رسول اكرم نى ديمشدر؟ جزع نى ديمكدر؟ صبرمزلق حقننه
بلدككنى سويل! بو خصوصه حديث شريف نيچك؟ معناسى نى ديمكدر؟

— ١٨ —

وقاچه نى ديمكدر؟ حراملى قايدن بيلنگولى؟ اول حديث نيچك؟
معناسى نى؟ وقاچه نك ضدى نيدر؟ حيا حقننه حديث شريف نيچك؟
معناسى نى؟

— ١٩ —

سرفت نيدر؟ اول خصوصه بلگانكزنى سويلاكز! خيانت نى ديمكدر؟
خيانت حقننه ده بلگانكزنى سويلاكز!

— ٢٠ —

خلف الوعد نى ديمكدر؟ بو خصوصه حديث شريف نيچك؟ معناسى
نى؟ جدال نى ديگان سوز؟ جدال حقننه بولغان حديث شريف نى سويلكز!
معناسى نيچك؟

— ٢١ —

طيرة نى ديمكدر؟ شول خصوصه سويل! حديث شريف نيچك؟ معناسى؟
بدعة سيئه نى ديمكدر؟ بو خصوصه آية كريمه نيچك؟ معناسى نى؟

— ۲۲ —

اظهار السرى دىگان سوز؟ شول خصوصده سويله! بو طوغرىده رسول
اکرم نىڭ حديثى نىچك؟ معناسى نى؟ ينه حرام بولغان اشلردن اوزنىڭ
بىلگانلىرىنى سويله كورسەت.

— ۲۳ —

معالم العبادات ۳ نچى قىسىم نىڭ ايكنچى بابىدا نىلردن بحث ايتەدر؟ مكر وه
نىدر؟ مكر وه نىچە تورلى بولادر؟ نىلر؟ مكر وه تنزىهى نىدر؟ عباداتدا
بولغان مكر وهلىرىنى سويله!

— ۲۴ —

مسجدكە كىرودە هم مسجددە او طرودە بولغان مكر وهلىرىنى سويله!

— ۲۵ —

مىت نى تىككىن وتجه بىزدە هم قىر وزىارت طوغرىسىندا بولغان
مكر وهلىرىنى سويله!

— ۲۶ —

صاتو آلو ومعاملەدە بولغان مكر وهلىرىنى سويله كورسەت!

— ۲۷ —

آشاو اچودە بولغان مكر وهلىرىنى نىلر؟ كىوم كىودە هم زىنتلانودە بولغان
مكر وهلىرىنى سويله!

— ۲۸ —

حيوان بوغازلاودە نىندا اى اشلىر مكر وه بولادر شونلارنى سويله! ينه اوزنىڭ
بىلگان تورلى تورلى مكر وهلىرىنى سويله!

— ۲۹ —

اوچونچى بابىدا نىلر بيان ايتىلگان؟ مباح نىدر؟ مباح بولغان اشلىرىنى

سویل! مفسد نیدر؟ دورتنچی بایده نیلر بیان ایتلنگان؟ باریسی نیچه فصلدر؟ برنجی فصلده نیلر بیان ایتلنگان!

— ۳۰ —

نجاست نیچه تورلی بولادر؟ نیلر؟ نرسه لر نجاست غلیظه دن بولادر؟ نیندای نرسه لر نجاست خفیفه دن بولور؟ نجاستدن پا کلانو طریق نی روشچه در؟

— ۳۱ —

نجاستدن پا کلانوغه دائر مسئله لر نی سویل! قیو نجسه نسه نیچک پا کلانور؟ فیونی پا کلاو ایچون کوبمی صووی چغارلور؟ قای وقتده بتون صووی چغارلور؟ قای وقتده قرق چیلک چغارو لازم بولور؟ قای وقتده بکرمی چیلک چغارلور؟

— ۳۲ —

فیونی پا کلاوغه دائر مسئله لر نی سویل!

— ۳۳ —

سؤر نه دیمکنر؟ نیندای سؤر لر پاک بولور؟ نیندای سؤر لر نجس بولور؟ ذبح شرعی نه دیمکنر؟ ذبح شرعی نیچه تورلی بولادر؟ نیلر؟ ذبح اختیاری نیچک ذبحدر؟ ذبح اضطراری نیچک ذبحدر؟

— ۳۴ —

ذبح اختیاری نینگ شرطلاری نیچه در؟ برنجی سی نی؟ ایکنچی سی نی؟ اوچونچی سی نی؟ اول تیوشلی طاملر نیلر؟ شونلر دن نیچه سی کیسلاسه ذبح درست بولماز؟ دورتنچی شرط نیدر؟ ذبح اضطراری نینگ شرطلاری نی سویل!

— ۳۵ —

ذبح غه دائر مسئله لر نی سویلا کز!

تمام

